

REKK DEMAND SIDE RESPONSE DAY

Téma felvezető gondolatok

Szörényi Gábor

Rugalmasság (Flexibility) - mint kulcsszó

- A mai kb. 1200 MW időjárásfüggő megújuló kapacitás 2025-ig felnőhet további 3000 – 4000 MW -ra
- Ez a várható növekedés;
 - a menetrend-adás és menetrend-tartás pontosságának jelentős növelését (a kiszabályozási igény mérséklését) teszi szükségessé, és
 - több száz MW további rugalmas kapacitás és jelentős mértékű szabályozási energia beszerzését igényli, valamint szükségessé teszi a tartalékok arányának változtatását a gyorsabb reagálási képesség irányába

Rugalmasság, mint kihívás és lehetőségek

- Tartalék-kapacitás igény csökkentése;
 - pontosabb termelői előrejelzés az időjárásfüggő megújulóknál,
 - jobban kiszabályozott mérlegkörök
- meglévő rugalmas termelők rendszerben tartása,
- szabályozást vállaló meglévő megújulók ösztönzése,
- új megújulóknál a rugalmassági elvárások erősítése,
- új, rugalmas termelők piacra lépésének ösztönzése,
- külföldi rugalmas termelőknek a határkapacitásokon keresztüli bevonása,
- **a fogyasztói oldali rugalmasság (DSR) lehetőségeinek kiaknázása, és**
- a rugalmas tárolók a mainál jelentősebb mértékű használata

Egyik megoldás, ill. technológia sem elegendő egymagában, párhuzamosan minden eszközre szükség lesz!

A DSR potenciál elemzéshez és aktiváláshoz több szempont vizsgálendő

- A TSO és DSO-k azon szempontjait, amik alapján meghatározzák a tendereken meghirdetett, beszerzendő tartalék kapacitás és szabályozási energia termékeket
- A fogyasztók – rendszer-üzemeltetést/irányítást segítő rugalmas működésének – fogyasztói szempontjait, ösztönzöttségük esetleges hiányát, a rendszerszabályozási-piacra lépésük mai korlátait, ill. technológiai adottságaikat;
 - Rugalmas teljesítménytartomány küszöbértéke
 - Terhelésváltoztatási sebesség
 - Időszakos rendelkezésre állás a TSO/DSO számára
- A fogyasztói aggregáció (fogyasztó-fogyasztó, fogyasztó-termelő) esetleges korlátait és további lehetőségeit
- A nemzetközi tapasztalatokat, a piacra lépési korlátok lebontásának és az ösztönzésnek a „jó gyakorlatát”,
- Azokat a műszaki-, ösztönzési- és innovációs lehetőségeket, amelyek segíthetik a fogyasztók aktív, rugalmas üzemét.

Előadások

- **Zsuzsanna PATÓ**, Senior Associate (The Regulatory Assistance Project – RAP): **Demand response in the US and Europe**
- **Dr. Aleksandra GAWLIKOWSKA-FYK**, Head of the Power Project (Forum Energii – think tank): **How Poland incorporated the demand side into system regulation?**
- **MATISZ Ferenc**, Portfólió menedzsment igazgató (ELMŰ): **Az Elmű tapasztalatai a Demand Side Response kapcsán**

Panelbeszélgetés résztvevői

- **Zsuzsanna PATÓ (RAP)**
- **Dr. Aleksandra GAWLIKOWSKA-FYK (Forum Energii)**
- **MATISZ Ferenc (ELMŰ)**
- **FAGYAS Norbert (Duna-Dráva Cement Kft.)**
- **TIHANYI Zoltán (MAVIR)**
- **TILESCH Péter (MEKH)**

Moderátori kérdések (1)

A nemzetközi gyakorlatban mi a legfőbb ösztönzője (driving force) annak, hogy a rendszerirányító megkísérelje bevonni a fogyasztói oldalt a rendszer-szabályozásba?

A magyar villamosenergia rendszerben vélhetően mi motiválhatja erre a MAVIR-t és esetleg a DSO-kat?

Moderátori kérdések (2)

A hazai nagyfogyasztók nem rendelkeznek ugyanolyan „értékes” rugalmassági potenciállal, mint a rugalmas termelők; nem tudnak a MAVIR által elvárt teljesítmény küszöbnek megfelelni, nem tudnak a MAVIR rendelkezésére állni egész évben és a nap 24 órájában, nem rendelkeznek a szekunder tartalék piacán elvárt terhelés-változtatási sebességgel és nagyobb előjelzési időt igényelnek, mint az erőművek. Milyen megoldások jöhetnek szóba a bevonásukra?;

- a MAVIR kiírhat speciális, a rugalmas nagyfogyasztókra szabott, a „standard” termékektől eltérő tartalék tendereket is?, vagy
- a bizonyos mértékben és időszakokban rugalmasságot ajánló nagyfogyasztók – közösen a szabályzó körökben (virtuális erőművekben) összefogott termelőkkel – együttesen, aggregálva vegyenek részt a rendszerirányító „standard” termékeket alkalmazó tartalék kapacitás- és szabályozási energia tenderein?

Moderátori kérdések (3)

Használják ki inkább a mérlegkör felelősök a fogyasztói oldali rugalmassági potenciált a TSO helyett?

A kiegyenlített mérlegkörök csökkentenék a rendszerszabályozási terheket!

Mi kellene ehhez?

- a mérlegkör felelősök erősebb ösztönzöttsége?
- a mérlegköröktől független szabályozó központok lehetősége?,
- a megújuló termelők közös mérlegköre a többi termelővel és fogyasztóval?
- vagy valami más?

Moderátori kérdések (4)

Kell-e bármilyen regulátori közbelépés, ösztönzés, elvárás, többlet költség elismerés ahhoz, hogy a DSR gyakorlata itthon teret nyerjen?

Vagy erre nincs szükség, mert a jövőben várható rugalmas termelői kapacitás-szűke és/vagy a piac verseny kikényszeríti ezt a TSO/DSO-ból, a mérlegkör felelősökből, a kereskedőkből és a fogyasztókból?

Moderátori kérdések (5)

Szükség lehet-e olyan Pilot Projektekre, amikben a fogyasztói oldali rugalmasság bevonásának műszaki és ösztönzési lehetőségeit, feltételeit és potenciális eredményeit tesztelni lehet?

Moderátori kérdések (6)

Lehet-e előre jelezni, hogy mekkora időjárásfüggő termelői kapacitás elérése eredményezi azt, hogy a mai rugalmas termelői kínálat nem elég a rendszer kiszabályozásához és más eszközökre is szükség van?

Moderátori kérdések (7)

Milyen elvek alapján lehet meghatározni, hogy a jövőben;

- a MAVIR milyen rugalmas kapacitással, termékkel dolgozik majd és

- milyen termékekkel próbálnak majd kereskedni a DSO rugalmassági platformjain?, ill.

- a kereskedők, aggregátorok mivel keresik meg a potenciális rugalmas fogyasztói partnereket?